

SENA MAGAZINE

MAGAZINE VOOR AANGESLOTENEN | DECEMBER 2022 | NR. 4 | JAARGANG 22

TESSA BOOMKAMP

**NUCHTER,
FUNCTIONEEL,
ALLESKUNNER**

MAYA FRIDMAN

**CELLISTE IN TIJDEN
VAN OORLOG**

SNOWSTAR RECORDS

**RUSTIGE MUZIEK MÉT
EEN PUNKMENTALITEIT**

Sena

PETER BOERTJE

PRODUCENT

AMSTERDAM, DECEMBER 2022

Tja, Duijf. Waar moeten we nu eigenlijk mee beginnen? 2022 was met recht een Annus Horribilis. Met hoofdletters. Covid was niet weg, maar wordt gelukkig beheersbaar. Met name, ondanks wat behoorlijk verwarde personen ook mogen roepen, dankzij bekwame wetenschappers. Over The Voice en Oekraïne hebben we het eerder al gehad. Het klimaat en hoe we met onze planeet omgaan zijn onderwerpen waar we inmiddels steeds vaker kopzorgen van krijgen. De BBC wist van een droeve begrafenis een prachtig eerbetoon te maken, waar muziek een bijzondere en belangrijke rol in vertolkte. Een begrafenis van een bijzondere dame als een soort highlight in 2022? Dat zegt ook wel iets.

2022 denderde voort als een op hol geslagen trein. In het laatste kwartaal werden we geconfronteerd met behoorlijke problemen bij DWDD. De lat op de redactie lag zo hoog, dat vrijwel niemand meer kon voldoen aan de hoge eisen van Matthijs van Nieuwkerk. Eén van onze eigen amigos de musica bleek uiteindelijk niet bestand te zijn tegen de constante druk. Topsport op dit niveau kan fantastisch inspirerend zijn, maar maakt ook zeer kwetsbaar. Of ik daarvan baalde? Ja, enorm.

Maar toch, er waren dit jaar ook bijzondere momenten: Programmamaker Sinan Can die in *College Tour* wist te vertellen hoe de muziek van Einaudi hem inspireerde en tot steun was tijdens het maken van een documentaire in Syrië. En laten we de vele live events, die na twee jaar van grote stilte weer konden, ook niet vergeten. Er was heel wat in te halen, en dat hebben we met elkaar ook gedaan.

In 2022 is ontzettend veel nieuwe muziek gemaakt. Soms met steun van ons succesvolle Sena Muziekproductie Fonds, soms helemaal op eigen kracht. Of met de helpende hand van één van onze platenmaatschappijen. Mijn woorden teruglezend kan het nu misschien lijken alsof wij met elkaar muziek zijn blijven maken, terwijl het schip zinkend is (we kennen het beeld...). Toch is zulk fatalisme onzin. Na de eerdere donkere tijd waarin piraterij floreerde, en onlangs in een periode van verplichte bezinning door de lockdowns, zijn wij er als muzikemensen ook achter gekomen hoeveel veerkracht wij eigenlijk hebben. 2023 wordt wat ons betreft een mooi jaar met muziek in de hoofdrol!

De band plays on, Matthijs. Dat iedereen mag genieten van mooie feestdagen met veel muziek. En dat we ook in het komende jaar volop mogen blijven genieten van al het moois dat we met elkaar maken en uitbrengen.

Ik wens iedereen in 2023 een mooi muzikaal annus mirabilis toe!

Peter Boertje

MATTHIJS VAN DUIJVENBODE

MUZIKANT

AMSTERDAM, DECEMBER 2022

Hey Peter,

Wist niet dat je naast anarcho-liberaal ook latinist was. Annus horibilis. Weer wat geleerd. Chique benaming voor een klotejaar dus. Je hebt wel gelijk helaas. Veel narigheid in de wereld in 2022. Ook in de muziekindustrie. Maar je hebt ook gelijk wanneer je zegt dat onze sector altijd veerkracht heeft getoond. In het Latijn heet dat trouwens *resiliens*. Heb ik opgezocht, want ik ben geen latinist.

Wel een optimist. Net als jij ga ik er vanuit dat ons een bloeiperiode te wachten staat. Dat we straks niet meer het gevoel hebben dat we terug in de tijd gaan, maar juist vooruit. En mochten we toch tegen de klok in blijven tijdreizen, dan graag naar een leuke tijd. In mijn herinnering was het vroeger elk jaar annus mirabilis. Of in ieder geval normalus. Dat moet toch weer kunnen? Jij zegt dat fatalisme onzin is. Je hebt gelijk. Weg met dat doemdenken. Laten wij het goede voorbeeld geven door de dingen van de zonnige kant te bekijken. Of door een roze bril. Ik denk dat jij daar best een goede kop voor hebt eigenlijk. Laten we alleen maar in goede dingen geloven. Ik ga vanavond dromen van een reünie van De Positivo's. Doe je mee? Veel mensen zijn tegenwoordig de hele dag dingen aan het 'manifesteren'. Dat moeten wij toch ook kunnen, Peter?

Heb jij trouwens ook zo'n zin in de muziek van 2023? Ben zo benieuwd. Zou er uiteindelijk weer eens een nieuwe sound komen? Ik hoop op een zacht geluid. Niet alleen in de muziek trouwens. Misschien heb ik tinnitus (is ook Latijn, toch?), maar ik lijk steeds vaker ruis te horen. Of is het de luidkeelse verontwaardiging die bij zo'n beetje elk onderwerp klinkt? Hoe fijn zou het zijn als we in 2023 wat vaker tot tien tellen voordat we onze onvrede schreeuwen? Of beter ons huiswerk doen voordat we meteen een mening ventileren. Zou het niet een stuk mooier zijn om te proberen wat vaker kritisch naar ons eigen gedrag te kijken? Of we het nou realiseren of manifesteren, het begint toch echt bij onszelf.

Laten we zachter tegen elkaar zijn. Elkaar wat vaker gelijk geven. Want hoe vaak heeft nou eigenlijk maar één partij het echt bij het rechte eind? Noem me gerust een hippie. Je hebt gelijk.

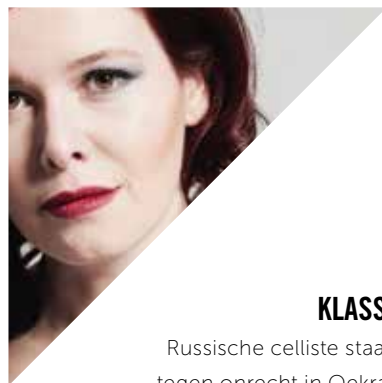
met zachte groet
Duijf

SPOTLIGHT

De vrouw achter grote namen staat nu zelf in de schijnwerpers.

6

KLASSIEK

Russische celliste staat op tegen onrecht in Oekraïne.

12

ARMADA MUSIC

Michel Peek zette de publishingtak van het bekende dancelabel op.

16

MUZIKAAL ERFGOED

Nederland blijkt vol te staan met hommages aan muzikhelden.

20

SENA MAGAZINE

wordt uitgegeven onder verantwoordelijkheid van de Sena-secties performers en producenten. Het blad is bestemd voor rechthebbende uitvoerende kunstenaars en producenten en andere geïnteresseerden. Aan de inhoud kunnen geen rechten worden ontleend.

©2022 Sena-secties Uitvoerende Kunstenaars en Producenten

HOOFDREDACTIE: Matthijs van Duijvenbode
Peter Boertje
REDACTIE: Matthijs van Duijvenbode,
Olivier de Neve, Anita Verheggen
en Peter Boertje
EINDREDACTIE: Olivier de Neve
VORMGEVING: Robert Swart
COVERFOTO: Tessa Boomkamp
Foto: Ivo van der Bent
ILLUSTRATIES: Robert Swart
OPLAGE: 20.050 ex.

AUTEURS: Guido van Oorschot, Jimmy Tigges, Rianne van der Molen, Erik Thijssen, Sandra Havekes, Jowi Schmitz, Anita Verheggen, Olivier de Neve en Henk Westbroek
REDACTIEADRES: Catharina van Renneslaan 20, Postbus 113, 1200 AC Hilversum
Telefoon: (035) 625 17 00
E-mail: magazine@sena.nl
Website: www.sena.nl/senamagazine

EN VERDER

2 VAN DE REDACTIE

5 SENA NIEUWS

9 FAIR PAY IN DE MEDIA

10 DE WAARDE VAN MUZIEK

14 HOE DOET ZE HET?

19 GOUDEN NOTEKRAKER 2022

24 CEDRIC MUYRES

26 EDISONS JAZZ & KLASSIEK

28 SENA MAAKT MOGELIJK

31 COLUMN HENK WESTBROEK

Repertoire 2019 aanmelden vóór 31 december

Heb jij repertoire over 2019 dat nog niet is aangemeld? Doe dit zo snel mogelijk, want op 31 december sluiten we dit jaar af en verwerken we repertoire over 2019 niet meer. Aanmelden kan via MySena of de Sena-app. Het is ook mogelijk om in MySena een link door te sturen naar aangemeld repertoire aan je collega-muzikanten via mail of WhatsApp. Zij hoeven dan alleen nog hun eigen details in te vullen, de rest hebben wij al gedaan. Dat scheelt werk en je weet dat alle details overeenkomen met je collega's.

Op onze website kun je altijd het laatste nieuws lezen.

Sena Nieuws

Overeenstemming RAAP-toeslag 2023

De CAR (Commissie Auteursrechten VNO-NCW en MKB Nederland) en Sena hebben in september jl. overeenstemming bereikt over een ongewijzigde verlenging van de RAAP-toeslag voor het jaar 2023. Op de geldende tarieven van een muzieklicentie is vanaf 1 januari een toeslag van 26,6% van toepassing. Zowel de CAR als Sena voeren een actieve lobby richting de Europese Commissie gericht op een aanpassing van de Verhuur en Leenrecht Richtlijn, waardoor de herinvoering van reciprociteit in Nederland weer mogelijk wordt. Ook het ministerie van Veiligheid en Justitie bepleit een aanpassing van de Richtlijn. De verwachting is dat er begin 2023 meer duidelijkheid gaat komen.

Opgeven BSN

Wij zijn bij wet verplicht om ieder jaar de aan jou uitgekeerde bedragen door te geven aan de Belastingdienst. Hiervoor hebben wij jouw BSN nodig. Mocht je je BSN nog niet hebben doorgegeven, doe dit dan zo snel mogelijk via MySena. Als je vragen hebt, neem dan contact op met onze collega's van de Servicedesk.

Sena op Eurosonic Noorderslag

Na twee online edities mogen we weer live! Van 18 -21 januari zijn we weer aanwezig op Eurosonic Noorderslag. De exacte invulling is nog niet bekend, maar we zijn in ieder geval aanwezig met een panel van Music Rights on Tour. Daarnaast kun je al je vragen stellen aan onze collega's van de Servicedesk. Loop jij vast met het aanmelden van je repertoire? Of heb je een andere vraag? Onze collega's helpen je, onder het genot van een drankje, heel graag. Zien we je in Groningen?

Bewijs aanleveren corona-tranches MPF

Tijdens corona hebben we een deel van het Muziekproductiefonds kunnen financieren met een bijdrage van het ministerie van OCW. Mede doordat wij die bijdrage hebben ontvangen, konden wij meer aanvragen realiseren. Wel betekent dit dat wij aan strengere regels moeten voldoen. Wij moeten aan het ministerie van OCW, via een accountantsverklaring, een bewijs leveren dat het toegekende bedrag daadwerkelijk is besteed aan de productie van muziek. Heb jij in de periode van 2020 – 2022 een bijdrage gehad vanuit het Muziekproductiefonds en nog geen bewijs aangeleverd? Doe dit dan zo snel mogelijk. Stuur een fysiek product op of stuur ons een link. Is je product nog niet klaar, geef ons dan een update per mail. Dit kan via communicatie@sena.nl.

De drummende, gitaar spelende en zingende Tessa Boomkamp (45) was in september totaal verrast toen ze tijdens de Gouden Notekraker de Humble Heroes Award – voor invloedrijke sessiemuzikanten – kreeg. Want ook al is haar carrière imposant, ze blijft een nuchtere Twentse. ‘Als je geen doorzettingsvermogen hebt, zul je het nooit redden’

Door Rianne van der Molen
Foto's: Ivo van der Bent

Ze vond het al wat wonderlijk dat ze met de Edwin Evers Band gingen optreden tijdens de uitreiking van De Gouden Notekraker in de Melkweg. ‘Wat doen wij hier, vroeg ik me af. Vijf maanden daarvoor had ik met Edwin een single uitgebracht, maar dat had niet echt veel gedaan. Nu stonden we opeens tussen Froukje en Direct geprogrammeerd. Ik dacht: wat een gekke line-up.’ Tessa was de enige in haar band die het niet begreep, want de rest zat in het complot. ‘Opeens stapte Edwin naar voren en begon een praatje. Ik snapte er helemaal niets van. Tot hij dus mijn naam noemde. Pas toen viel, langzaam, het kwartje. Heel erg leuk.’

Die nuchtere reactie op het winnen van de award past bij de van oorsprong Twentse Tessa. Dat ze naar aanleiding van de Humble Heroes Award een item kreeg bij het televisieprogramma *Matthijs Gaat Door* (waar ze percussie en gitaar speelt en soms zingt) vond ze eerst vooral ongemakkelijk. ‘Daarna was ik echt tien jaar ouder. Ik kan dat gewoon niet. Ook al was het ontzettend lief dat ze dat wilden doen, mij doe je daar echt geen plezier mee. Ik zat dagenlang extreem in de stress. Heel heftig. Achteraf ben ik wel blij hoor, het is toch heel bijzonder om zo’n item over jezelf te hebben.’ Maar dat ze daarna weer lekker in de schaduw mocht verdwijnen, vond ze wel zo prettig. ‘Bij Evers vind ik het te gek dat

ik alles mag doen, maar niet de kar hoeft te trekken. Ik kan in die band zingen, drummen en gitaarspelen. Die afwisseling is te gek. Tegelijk hoeft ik niet in mijn eentje de boel te vermaken, dat kan en wil ik ook niet.’

GEEN PROMOTIE

Toch bracht ze in 2005 het album *Alone* uit, in 2015 de plaat *Shot* en daarna de singles *Onze Boerderij* (titelsong van de gelijknamige serie), *Täkskes In De Weend* en dit jaar *Geef me je Hand* met Edwin Evers. ‘Het schrijven, opnemen en mixen vind ik het allerleukst. Het liefst sluit ik mezelf elke dag op in mijn studio in Zaandam om liedjes te schrijven. Dat zou ik vaker voor anderen willen doen, want ik heb geen ambitie meer om nog eigen werk uit te brengen. Waarom niet? Nou, als het album eenmaal gedrukt is, moet je ermee de boer op. Dat is dus niks voor mij...’

Laat haar maar achter die grote artiesten staan, zoals ze haar hele carrière al doet. Vlak na haar opleiding aan het conservatorium in Enschede, wordt ze als 21-jarig meisje gevraagd als zangeres voor de band van Marlayne en even later staat ze met Marco Borsato in de Arena. ‘Dat ging allemaal nogal snel. Doodeng vond ik het. Gelukkig werd ik een beetje op sleeptouw genomen door de andere bandleden.’ Dat ze talent had wist ze ergens wel, maar dat werd nooit benadrukt door haar

LAAT HAAR MAAR ACHTER DIE GROTE ARTIESTEN STAAN

drumleraar Danny Sahupala. ‘Hij zette me altijd aan het werk, dat was goed. Want je kunt nog zoveel talent hebben, als je geen doorzettingsvermogen hebt zul je het nooit redden. Hij liet zien dat goed drummen hard werken is.’

ALLESKUNNER

Haar stijl van drummen omschrijft ze als kaal. ‘Ik drum heel functioneel’, vindt Tessa. ‘Ik speel in dienst van het liedje en zal niet snel iemand in de weg zitten met drukdoenerij. Iedereen verklaart me vast voor gek, maar drumsolo’s vind ik vreselijk. Niet alleen om te doen, ook om te horen. Een gitaarsolo zit in een liedje en kan het tot een climax brengen, dat snap ik. Maar bij een drumsolo houdt iedereen op met spelen. Ik vind dat geen functie hebben.’

Dat ze kan zingen, drummen en gitaar spelen was vaak een meerwaarde. Zo zong ze bij Marco Borsato, maar was ze bij grote concerten stand-in voor drummer Ton Dijkman, als hij door ziekte zou uitvallen. ‘Ik heb heel veel verschillende dingen kunnen doen bij allerlei artiesten. Die afwisseling is geweldig. Je moet me niet vragen voor jazz of metal, maar verder vind ik bijna alles leuk om te doen. Dat ik in 2003 werd gevraagd door Normaal, vond ik bijvoorbeeld een grote eer. Voor mij was dat jeugdsentiment, ik kende al die liedjes al. Wel merkte ik dat de fans even moesten wennen. Een vrouw bij Normaal? De één vond het te gek, de ander helemaal niet. Dat veranderde wel, toen ze zagen wat ik kon. Nu nog steeds komen na optredens met Evers mensen naar me toe die zeggen: ‘Ik ben knetterfan van Normaal en daardoor ook van jou’. Als je eenmaal in Normaal hebt gespeeld, kun je voor die fans niet meer stuk. Dat is heel bijzonder.’

SEKSISME

Van dichtbij maakte ze mee dat de muziekwereld niet alleen maar leuk is. De beschuldigingen rond *The Voice* die Tim Hofman eerder dit jaar naar buiten bracht,

hadden grote impact. Tessa speelt vrijwel haar hele werkende leven met toetsenist Jeroen Rietbergen en trad veel op met Marco Borsato. Ze wijst even op de muur, waar gouden platen van *The Voice* en Marco Borsato hangen. 'Een vriend noemde het mijn 'wall of shame'. Grapje natuurlijk, maar het heeft wel een andere lading als ik er nu naar kijk. Want wat er gebeurd is, vind ik ontzettend verdrietig. Ik zag wel dat Jeroen altijd achter andere

vrouwen aanzat, maar heb dat niet gezien bij kandidaten. Dat het is uitgekomen, is heel goed. Dit soort gedrag moet bestraft worden. Ik ben nooit lastiggevalen, maar heb wel te lang gedacht bij seksistische opmerkingen: ach, dat hoort erbij. Je slikt als vrouw in de muziekwereld gewoon heel veel.'

Ook werd ze weleens om de verkeerde redenen uitgenodigd als drummer. 'Dan

vroeg iemand: we willen er graag een vrouwelijke drummer in glitterkleding bij, want onze autopresentatie moet een beetje glamour hebben. Dan word je dus niet uitgenodigd omdat je gewoon goed bent. Dat heb ik best vaak meegemaakt. Nu niet meer gelukkig, want daar ben ik waarschijnlijk te oud voor. Maar er zijn echt wel jonge meiden die dit nog steeds overkomt. Daar is nog wel een wereld te winnen.'

'NA EEN ITEM OVER MEZELF IN *MATTHIJS GAAT DOOR* WAS IK ECHT TIEN JAAR OUDER.'

8 september ging de kogel door de kerk. De NPO kondigde in een persbericht aan dat artiesten die optreden bij de Publieke Omroep vanaf 1 oktober een redelijke vergoeding zullen ontvangen: "Voor artiesten en musici die optreden in programma's van de publieke omroep is voortaan duidelijker welke vergoeding daar tegenover staat. Het gaat om een minimumvergoeding en duidelijkere regels over eventuele aanvulling van dit bedrag."

Door Erik Thijssen

MINIMUMGAGES BIJ DE PUBLIEKE OMROEP: EEN EERSTE STAP NAAR FAIR PAY IN DE MEDIA

Aanleiding waren volgens de NPO signalen vanuit Ntb/Kunstenbond en het meldpunt voor artiesten waarmee ook BAM! Popauteurs aandacht voor het probleem vroeg. "De omroepen hanteren [daarom] vanaf 1 oktober 2022 in ieder geval een minimumvergoeding voor optredende artiesten. Deze vergoeding bestaat uit reiskosten en eventuele vergoeding voor lunch/diner. Daarnaast wordt een bijkomend tarief gehanteerd als vertrekpunt. Dit gaat om een bedrag van € 250,- per artiest en € 1000,- per band/groep/act." Van deze tarieven kan, als daar duidelijke redenen voor zijn, worden afgeweken. "Bijvoorbeeld als de hoeveelheid voorbereiding voor de artiesten omvangrijk is, of als de artiest al door een derde wordt vergoed voor het optreden, zoals bijvoorbeeld het geval is bij festivalregistraties."

EERSTE STAP

Will Maas (voorzitter van Ntb en lid van de Sena sectie uitvoerende kunstenaars) noemt het "een mooie eerste stap," maar benadrukt dat er meer moet gebeuren. "We zijn blij met wat we met

een jaar onderhandelen hebben kunnen bereiken. Alleen al de erkenning van het principe dat ook musici voor hun werk gewoon betaald moeten worden, is een wezenlijke stap. Al klinkt het wat treurig dat te moeten zeggen. Het zou vanzelfsprekend moeten zijn, maar dat was het niet. Evengoed zijn er verdere stappen te zetten. Het minimum zou bijvoorbeeld eigenlijk op de Sena gagenorm [*per 1 januari 2023: 290 euro ex BTW - red.*] moeten liggen en zou net als de Sena-norm geïndexeerd moeten worden. De inflatie treft iedereen, dus ook artiesten."

De Ntb roept musici op om daar waar de gemaakte afspraken niet worden nageleefd melding bij de bond te doen. "Voor de helderheid: we hebben goed samengewerkt met de NPO en ook zij willen graag evalueren. Een nieuwe afspraak moet ook een 'nieuw normaal' worden. Daar moeten we met z'n allen voor zorgen."

COMMERCIEËLEN

Als vervolgstap richt Ntb/Kunstenbond zich op de commerciële omroepen. "Met

de NPO hebben we afspraken kunnen maken. Mede dankzij druk vanuit de overheid en de Tweede Kamer. SP-Kamerlid Peter Kwint heeft daarbij een belangrijke rol gespeeld. Dat mag best nog een keer gezegd worden. Dankzij zijn motie en zijn herhaalde Kamervragen bleef er druk op een resultaat. Maar ook op de commerciële omroepen doen wij nu een beroep. Ntb/Kunstenbond heeft de commerciële aangeschreven en uitgenodigd voor gesprek."

Maas hoopt dat de afspraken met de NPO een beweging in gang kunnen zetten naar de rest van de markt. "Bij commerciële zenders speelt precies dezelfde problematiek. Sterker nog: wij krijgen zelfs meldingen van musici die gevraagd worden om te betalen om te mogen optreden, ter betaling van de geluidstechniek. Ook van de commerciële mag gevraagd worden zich maatschappelijk op te stellen. Gratis is geen redelijke beloning. Ook bij de commerciële niet. We hopen in het nieuwe jaar te worden uitgenodigd voor een gesprek."

DE WAARDE VAN MUZIEK

Elke zaak heeft een eigen publiek en een eigen sfeer. Die sfeer wordt mede bepaald door het interieur, de bediening – en vaak ook door de muziek. *Sena Magazine* praat met Rogier Camijn van Hampshire Hotel Delft Centre.

Door Jimmy Tigges
Foto: Minke Faber

Eén ding stond vast, toen de familie Camijn twaalf jaar geleden een nieuw hotel liet bouwen aan de rand van de historische Delftse binnenstad: het thema moest muziek worden. “Muziek is altijd een deel van ons leven geweest”, vertelt general manager Rogier Camijn. “Onze ouders waren behalve hoteliers ook muzikant en hebben ons opgevoed met muziek. Ongeacht waar je vandaan komt: muziek raakt je altijd, muziek verbindt.” Het feest begint al met een megagro- te muurschildering naast de entree. Tussen allerhande verwijzingen naar de Delftse historie zitten daar 52 verschillende muziekinstrumenten in verwerkt. Binnen, in de bar- en lounge-ruimte, trekt het podium met uitgestald instrumentarium direct de aandacht. “Veel mensen vragen aan de balie ‘Hoe laat begint de artiest?’ Dan antwoorden wij: ‘Ú bent de artiest!’ Je mag hier zelf een gitaar pakken of achter piano of drumstel kruipen. Alleen als het echt nergens op lijkt suggereren wij voorzichtig dat het misschien beter is om even met een drankje te gaan zitten.”

Hier vinden ook optredens en album-presentaties plaats, naast de open stage-avonden en bluesharmonica-workshops. De tafels zijn voorzien van boekenplanken vol muziekgerelateerde naslagwerken en biografieën, muurkasten staan vol bladmuziek. Daar wordt veel van gebruikgemaakt, weet Camijn.

De achtergrondmuziek is hier geen behang. “We gebruiken een systeem van Mood Media, de lijsten stel ik zelf samen. Bij het ontbijt een rustig pianootje of een singer-songwriter. In de middag wordt het meer jazzy en naarmate de bar volloopt gaat het richting blues en rock. Tegen onze medewerkers zeggen we: zorg dat je altijd hoort wat er opstaat, het moet kloppen bij wat voor publiek er is. Tijdens een avondje klaverjassen moet je geen ‘Hits van de Zeroes’ draaien. Als er een Braziliaans gezelschap is gaan we de Zuid-Amerikaanse kant op. Die mensen houden van meezingen. Leg een paar sambaballen neer en er ontstaat een levendigheid die je niet vaak ziet in hotels.”

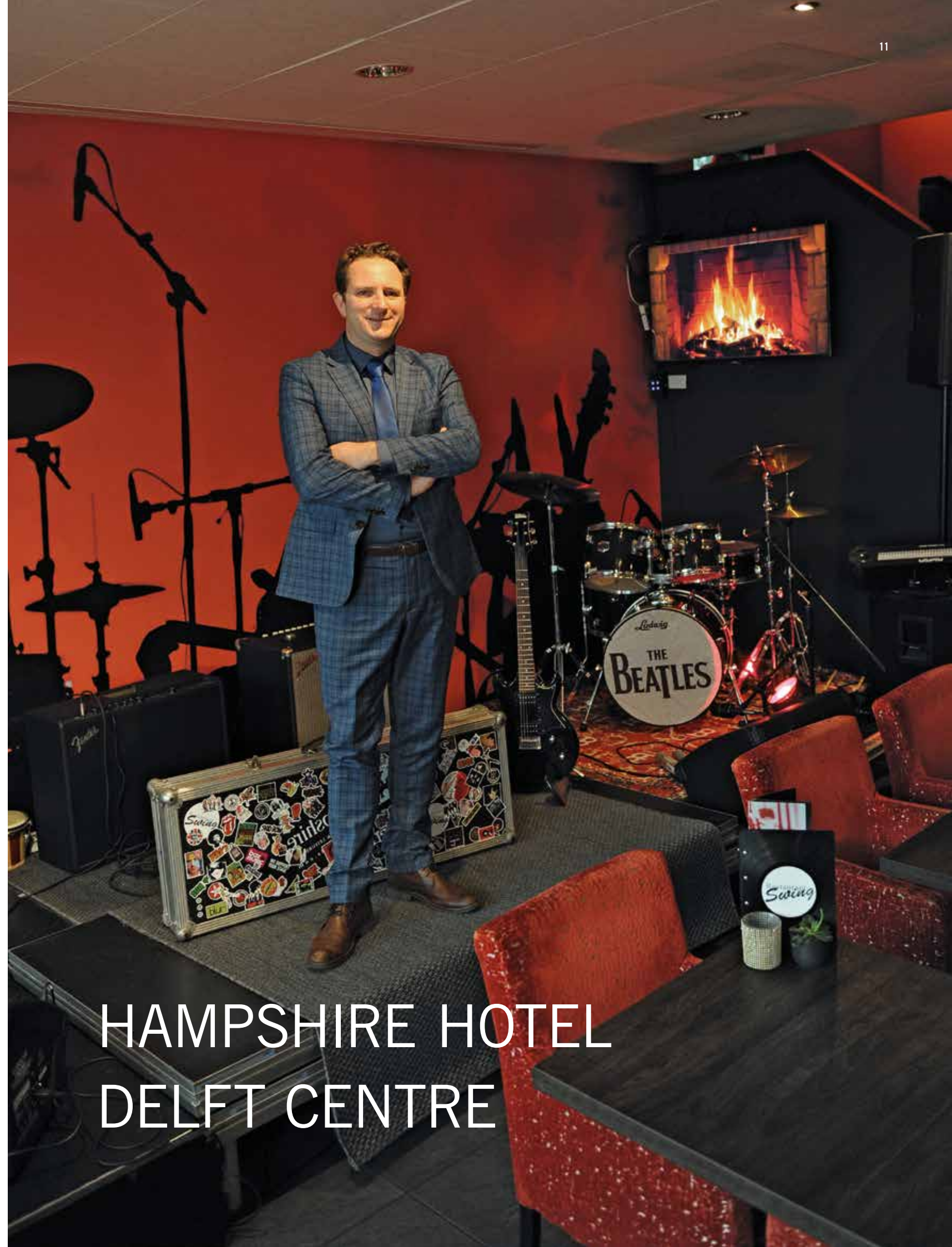
Gasten worden getriggerd om actief te zijn. “Er ligt een doosje met muziek-quizvragen klaar voor stelletjes die aan tafel zijn uitgepraat met elkaar. Dat wordt gewaardeerd.”

De kinderhoek is voorzien van een dj-set, discobol en minigitaren, waar de kleintjes in de woorden van Camijn ‘lekker op los kunnen gaan’. Voor vinyl-liefhebbers staat een Crosley-platenspeler klaar, naast een kast met langspeelplaten. In het Swing Restaurant kun je een Mick Jagger-cocktail bestellen en wordt desgevraagd ‘Herman-brood’ ge-

serveerd. Ook hier kunnen gasten hun muzikaal talent op een piano etaleren. De zitkussens hebben een notenbalkmotief. Een schildering met silhouetten van muziekinstrumenten siert de muren, boven de raampartijen hangen ingelijste lp-hoezen. Gangen en trappenhuisen zijn versierd met platenhoezen, posters en kunstzinnig concertkaartjesbehang. Elke kamer heeft een artiest of band als thema, onder meer in de vorm van een gekaligrafeerde uitspraak of tekstregel op de muur. De gordijnen hebben een instrumentenmotief. Kers op de taart is de populaire Beatles escaperoom, een idee dat werd geboren in de coronatijd. Het hotelthema is nergens te missen: zelfs op de vogelhuisjes in de bomen staan muzieknoden afgebeeld. “Muziek is zó sfeerbepalend, maar het blijft wel een hotel”, realiseert Camijn zich. “Je komt hier eigenlijk om te slapen, dus je moet het ook weer niet teveel overdrijven.”

www.hoteldelftcentre.nl

**‘JE MAG HIER ZELF
EEN GITAAR PAKKEN
OF ACHTER PIANO OF
DRUMSTEL KRUIPEN’**

HAMPSHIRE HOTEL DELFT CENTRE

‘Het was spannend’, zegt Maya Fridman. ‘Mijn moeder en mijn grootouders wonen nog in Rusland, mijn vader sinds kort in Jeruzalem. Nu kan hij gelukkig niet meer worden opgeroepen om in Oekraïne te gaan vechten.’ Maya Fridman (33) is celliste, ze kwam in 2010 voor haar studie naar Nederland. Maar in februari 2022 nam haar carrière een wending die ze niet had voorzien. Rusland viel Oekraïne aan, het land waar Fridmans familie voor een deel wortelt.

‘Inmiddels heb ik al heel wat benefietconcerten gegeven’, zegt ze. Fridman trad bijvoorbeeld op met de Oekraïense pianiste Anna Fedorova, die ook in Nederland woont (en die werd geportretteerd in een vorig *Sena Magazine*). En in oktober bracht Fridman mede een anti-Kremlinstuk in première van de vermaarde Russische pianist en componist Jevgeni Kissin.

OPSTAAN TEGEN ONRECHT

Tot nu toe heeft ze met de benefietconcerten ongeveer 200 duizend euro voor Oekraïne opgehaald. Het geld ging vooral naar Giro555 en de stichting Zeilen van Vrijheid. ‘Intussen heb ik zelf ook een goededoelenstichting opgericht: TRIDA. Dat staat voor Truth, Reason, Integrity, Dialogue, Art. Het idee is om mensen te steunen die opstaan tegen onrecht, waar ook ter wereld. Om te beginnen natuurlijk in Oekraïne, maar het zal niet de laatste crisis zijn waar we te hulp kunnen schieten.’ Muzikaal valt Maya Fridman al jaren op. Ze oogstte volop aandacht met haar uitvoeringen van moderne muziek, haar improvisaties en het experimentele gebruik van elektronica. Ze won prijzen en bedenkt altijd weer iets nieuws. De dynamiek rond de oorlog in Oekraïne brengt haar niet van haar stuk, integendeel. ‘Ik ben het gewend om allerlei projecten naast elkaar te doen. Ik heb zelfs net een nieuw album opgenomen. Voor het eerst treed ik naar buiten met mijn eigen muziek. Ik speel mijn eigen noten op mijn eigen poëzie, een beetje zoals een singer-songwriter.’

ELLENDEN EN VREUGDE

De titel van het album wordt *The Power of Indifference*, de kracht van onverschilligheid. Staat dat niet haaks op haar engagement en activisme? ‘Nee hoor, ik zie onverschilligheid in de stoïcijnse traditie. Het is een onthechte manier om naar de tragiek en de schoonheid van de wereld te kijken. Je moet je niet volledig verliezen in verdriet en verontwaardiging over een oorlog. Hoeveel ellende het leven ook bevat, er zit altijd ook ergens schoonheid en vreugde. Voor mij zijn muziek en poëzie de manier om met die paradoxale kanten van het bestaan om te gaan.’

Vanaf december valt Maya Fridman in het oorlogsjaar 2022 van nabij te zien in de bioscoop. In de film *United We Stand (Musicians in Times of War)* wordt ze gevolgd door de Nederlandse regisseur David van Tijn (die eerder een indringend portret maakte van violiste Janine Janssen). ‘Er zitten prachtige interviews in’, zegt Fridman. ‘Bijvoorbeeld met de Oekraïense componist Konstantyn Napolov, cellist Mischa Maisky en pianist Jevgeni Kissin. Ik beloof je: sommige momenten zijn echt aangrijpend.’

KLASSIEK

Ook bij celliste Maya Fridman hakt de oorlog in Oekraïne erin. Maar de Russische, die al twaalf jaar in Nederland woont, buigt niet.

Goede doelen

Door Guido van Oorschot

Foto: Brendon Heinst

MAXINE BRONMANS (28) IS ZANGERES

HOE DOET ZE HET?

Door Jowi Schmitz
Foto: Minke Faber

WAT DOE JE ZOAL?

“Ik zing vooral in het genre popmuziek en Americana, en ik schrijf eigen liedjes. Dat laatste doe ik het liefste. Momenteel ben ik bezig met mijn eerste EP. Daarnaast ben ik backing vocalist bij onder andere Oliver Pesch. Op Instagram breng ik met covers een ode aan het tijdperk van onderdrukte vrouwen in de muziekindustrie: *Land of the men* heet die account. Je kunt het zien als een reis, langs vrouwenrechten en seksualisering, langs onderdrukking en bevrijding. Zo wil ik meehelpen aan de

bewustwording van de geschiedenis van vrouwelijke muzikanten.

Ook ben ik nog zangdocent op een hele leuke zangschool in Vlaardingen: ik heb bijvoorbeeld ook net, bij wijze van klusje, het liedje voor het prentenboek van het jaar 2023 ingezongen.”

HOE KOM JE AAN ZO’N PRENTEN-BOEK-KLUS?

“Eigenlijk altijd via via. Ik trad op tijdens een Adele tribute samen met een drummer die een producer kende. Hij hoorde mijn

stem en dacht blijkbaar: dát is de juiste stem voor het prentenboekliedje. Want mensen googelen nooit: ‘ik zoek een zangeres’. Ze moeten je zien, en horen. Ik bereid me altijd heel goed voor, want ik weet als ik een de studio inga of een optreden doe; dan ben ik mijn eigen visitekaartje.”

Is wat je nu doet aan werk ideaal?

“Laten we het erop houden dat het uitdagend is. Ik heb inmiddels wel een betere balans gevonden: als de klussen wat teruglopen, ga ik gewoon wat meer zanglessen geven.”

Als geld niet uitmaakte, wat zou je dan het liefste doen?

“Dan zou ik de hele dag liedjes schrijven en ze opnemen in de studio, samen met mijn vriend, die ook songwriter is. Ik zou de hele dag muziek willen maken en dan ’s avonds optreden.”

WAAR ZOU JE DAN, ALS JIJ MOCHT KIEZEN, WILLEN OPTREDEN?

“Ik durf het bijna niet te zeggen want het

voelt zo onrealistisch, maar dat zou het Newport Folk Festival in de Verenigde Staten zijn. Omdat mijn voorbeelden Bonnie Raitt, Joni Mitchell en heel veel andere door mij bewonderde artiesten daar hebben gezongen. Echt de ultieme droom.”

LUKT HET OM ROND TE KOMEN VAN DE MUZIEK?

“Op dit moment weer wel, gelukkig. De afgelopen coronajaren zijn heel lastig geweest. Ik was net afgestudeerd van de Rockacademie, ik was net alles aan het opbouwen en toen ging alles dicht. Toen heb ik erover gedacht het onderwijs in te gaan. Ik heb research gedaan, (online) open dagen bezocht - en besloten het niet te doen. Dat is dan het lichtpuntje van de coronatijd: ik had genoeg tijd om te ontdekken dat ik écht iets met de muziek wil. Nu is die liefde mijn kompas.”

SINDSDIEN GAAT HET BETER?

“Toen de quarantaine werd afgeschaft, kwam de wereld weliswaar weer op gang, maar stonden alle net afgestudeerde

muzikanten achteraan in de rij. Mensen grepen terug op bekende, veilige namen, er was geen ruimte voor ons. Ook letterlijk niet; er werden veel concerten ingehaald, dus de theaters zaten meteen weer vol. Met programmering dan, niet per se met publiek.”

WAT DEED JE TOEN?

“Het hielp dat ik wist dat ik dit écht wilde. Dat is nog steeds fijn en kwetsbaar tegelijk. Mensen zeggen vaak: jij hebt zoveel geluk, jij doet wat je echt wil, jij hebt je talent. Maar als dat talent dan geen geld oplevert, ga je aan jezelf twijfelen. Mijn oplossing is doorzetten en mijn hart volgen en soms weinig geld verdienen. Het levert me een steeds groter netwerk op en daardoor langzaamaan weer meer werk.”

HOE INVESTEER JE IN JE CARRIÈRE?

“Twee dagen in de week hou ik vrij om aan

mijn eigen liedjes te besteden. Dan ben ik aan het schrijven, concerten aan het organiseren, dat soort zaken. Als iemand me op zo’n dag vraagt om op te treden probeer ik streng te zijn, soms zeg ik dan nee. Je kan zo makkelijk als artiest of maker in dienst komen te staan van een ander, er zijn zoveel projecten en producten, voor je het weet ben je de tijd voor jezelf kwijt. Maar ik ben net zo belangrijk als een ander.”

HOE DENK JE OVER NABURIG RECHT? HEB JE ER OOK WAT AAN?

“Wat mij betreft zijn Buma, Stemra en Sena vooral een goeie herinnering aan alle klussen die ik heb gedaan. Met soms wat backing vocals op platen van anderen verdien ik er nog niet echt veel aan, maar het is leuk om aan het einde van een jaar het overzicht te hebben.”

WAT IS JE GEHEIM?

“Ik omring me met mensen die zowel in zichzelf als in mij geloven. Wij creëren samen – want alleen kom je er niet.”

- **Hoogste jaaromzet:** “€ 35.000 netto (na aftrek van kosten, voor belastingen).”
- **Laagste jaaromzet:** “In coronatijd, € 4000 netto.”
- **Muzikantenkosten:** “Die vallen op zich wel mee. Mijn grootste kostenpost is vervoer. Gelukkig kan ik vaak carpoolen met mensen, dat scheelt. Ik hoef niet iedere maand nieuwe snaren te kopen. Opnames doe ik thuis, in de studio van mijn vriend. Ik ben heel erg aan het sparen voor mijn album.”
- **Grootste uitspatting dit jaar:** “Een nieuwe MacBook Air! Die was ineens kapot en daar doe ik alles op.”

Instagram: @MaxineBronmans

Noorderslag (met Oliver Pesch): 21 januari

EP-titel: No Woman’s Land, eind 2023

“DE PASSIE VOOR MUZIEK ZIT HIER IN HET BETON”

Stel je voor: de telefoon gaat. De directie van Armada Music, het grootste independent label voor dancemuziek ter wereld, wil met je praten over het opzetten van een publishingtak. Het overkwam Michel Peek. Inmiddels is hij Head of Publishing bij Armada.

Door Olivier de Neve

Er zullen weinig mensen in de muziek-industrie zijn waarbij de naam Armada Music géén belletje doet rinkelen. Het label, met wereldster Armin van Buuren als muzikale aanvoerder, viert in 2023 z’n twintigjarig bestaan. Het bedrijf heeft kantoren in Amsterdam, Londen, New York en Laren en beheert een muziekcatalogus met ruim 40.000 tracks – de grootste dancetecatalogus ter wereld. Bepaald geen kleine speler dus. Maar wat het bedrijf niet had, was een publishingafdeling. Daar ging het telefoontje over dat Michel Peek in 2018 van Armada kreeg.

Peek, een makkelijke prater met een bijna overrompelende dosis energie, had op dat moment al een gevarieerd CV in de muziekindustrie. Wat daarin vooral opvalt: qua muziekgenres schieten z’n werkzaamheden alle kanten op. “Genres boeien me niet, het gaat mij om passie”, legt hij uit. “Ik ben zelf bassist, afgestudeerd aan de Rockacademie. Ik groeide op met Nirvana, Guns N’ Roses en Metallica. Voor die tijd speelde ik jarenlang saxofoon en zat ik in de fanfare bij ons in het dorp, in Vreeswijk. Als artiestenmanager bij AT Productions zette ik hiphoplabel Nouveau Riche op. Dat was in het begin eigenlijk niets

meer dan producer Boaz van de Beatz, een paar rappers in Gorinchem, een computer en een microfoon. Ze schoten videoclipjes van 150 euro die ze op hun YouTube-kanaal zetten. Als ik bij ze langskwam, dan moest ik wel echt een tas boodschappen meenemen, anders kwam ik gewoon de studio niet in. Een paar jaar later word je door rapper Mr. Polska, één van de artiesten van het label, opgehaald in zijn BMW 7-serie. Dat is natuurlijk prachtig om te zien, zo’n ontwikkeling. Ik sprong in dat avontuur omdat je de bevlogenheid bij die mensen ziet. Daar ga je harder van werken.”

EEN TRACK BOUWEN

Die bevlogenheid kun je de oprichters van Armada Music ook niet onzeggen. Armin van Buuren, Maykel Piron en David Lewis, waarvan de eerste twee letters van hun voornamen de inspiratie waren voor de bedrijfsnaam, begonnen het label in 2003. In eerste instantie was het vooral bedoeld als vehikel om Armin van Buuren’s eigen muziek uit te brengen. Al snel volgden andere klinkende namen, zoals Ferry Corsten, Sunnery James & Ryan Marciano en Tensnake. CEO Maykel Piron had echter nog

MICHEL PEEK, HEAD OF PUBLISHING BIJ ARMADA: ‘NA EEN UUR GAVEN WE ELKAAR EEN HAND EN ZEIDEN “WE GAAN HET GEWOON DOEN”.’

DE AMBITIE WAS OM EEN COMPLEET PUBLISHINGBEDRIJF TEGEN HET LABEL ARMADA MUSIC AAN TE ZETTEN, MET EEN INTERNATIONALE FOCUS EN GERICHT OP DANCEMUIZIEK.

Armada Invites clubfeest op ADE met Armin van Buuren Foto: Floris Heuer

grotere ambities, waarvoor hij Michel Peek uitnodigde op kantoor. “Ik werkte in die tijd als zelfstandige, dus ik dacht: misschien houd ik er een klusje aan over bij een aansprekend bedrijf, altijd leuk. Maar het gesprek liep supersoepel. De ambitie was om een compleet publishingbedrijf tegen het label Armada Music aan te zetten, met een internationale focus en gericht op dancemuziek. Dat prikkelde me enorm, en ik had blijkbaar goede ideeën. Na een uur gaven we elkaar een hand en zeiden “we gaan het gewoon doen”. Na afloop belde ik mijn vrouw op met de boodschap dat het gesprek een beetje uit de hand was gelopen”, vertelt Peek lachend.

“Als je dan begint, ga je zoeken, praten met collega’s bij het label, muzikanten tekenen en processen bedenken. Want je kunt wel een uitgeverij tegen een muzieklabel aan willen laten groeien, maar hoe dóe je dat eigenlijk? Er zijn natuurlijk heel veel muzikanten die ook artiest zijn. Maar wat uniek is voor een danceproducer, is

dat ze bij het maken van een track op hetzelfde moment schrijver en uitvoerend artiest zijn. Als je popartiest bent, zit je bij wijze van spreken in je tuin met een akoestische gitaar een tekst en muziek te schrijven, dan ben je een auteur. In de oefenruimte of studio ga je vervolgens de artiest uithangen. Dat is voor DJ’s heel anders: die schrijven geen track, die bouwen een track.”

DE WERELD ALS PLAYGROUND

Peek begon bij Armada eerst als extern consultant, maar dat werd al gauw meer: “In de loop van 2019 keken we elkaar hier met z’n allen aan en zeiden “joh Michel, misschien moet je hier maar gewoon in dienst komen.” Dat gebeurde per 1 januari 2020. Toen wilden we volle bak gaan met budgetten, acts tekenen, personeel aannemen, de hele rambam. Maar twee maanden later zaten we met z’n allen in de eerste coronalockdown. Ik was pas net officieel in dienst, we waren high fivend de kerst uitgekomen met het idee dat we nu eens even

een potje de wereld zouden gaan veroveren. En dan valt ineens alles stil. Dat gold voor de hele dance-industrie. Iedereen maakt muziek voor de dansvloer, maar als er geen dansvloer is, wat ga je dan uitbrengen?” “Wat wel heel bemoedigend was in die coronatijd: omdat we als uitgever met de songs bezig zijn, waren de ogen heel erg op ons gericht. Partijen hadden goede liedjes nodig, want door de lockdowns kwam de focus vooral op het uitbrengen van nieuwe platen te liggen. Op dat moment merkte je dat we als uitgeverij het label heel erg van dienst konden zijn. We hebben toen ook van het Sena Producenten Fonds gebruik gemaakt. Met de Sena-steun hebben we een writingcamp georganiseerd voor onze producers, waarbij we een hele berg aan analoge apparatuur hebben gehuurd en die producers hebben losgelaten in onze studio’s. Daar waren we heel dankbaar voor, dat dat kon.”

Inmiddels is de Armada-vloot weer helemaal terug op sterkte. Peek, nog enthousiaster: “En meer zelfs! Kijk bijvoorbeeld naar ons nieuwe kantoor in New York en de studio’s in Laren: de ambitie is hier onverminderd hoog. Ik knijp mezelf nog steeds weleens als ik naar m’n werk rijd, dat ik leiding mag geven aan een team dat de wereld als playground heeft. “Armada voelt soms als een major label, maar het is toch echt een indie. Maykel wil alle muziek die getekend wordt eerst horen voordat het uitkomt. Dat was ook wat mij zo aansprak, dat je in een bedrijf komt waar de passie voor muziek in het beton zit. Op onze vrijdagmiddagborrels staat Maykel als ‘ie in het land is gewoon nog te draaien in onze club op kantoor.”

UITREIKING GOUDEN NOTEKRAKER 2022

LIVEMUZIEK IN DE SCHIJNWERPERS

Na twee duistere coronajaren voor de Nederlandse muziekindustrie was het afgelopen september eindelijk weer tijd voor een echt ‘muzikantenfeestje’. Tijdens de uitreiking van de Gouden Notekraker 2022 werd de Nederlandse livemuziekscene gevierd. De liefde voor muziek spatte er vanaf.

Door Olivier de Neve Foto's: Evelien de Haas

DI-RECT

Froukje

Een warm bad. Zo moet het voelen voor Carolien van der Leeuw, beter bekend als Caro Emerald, als ze één van de eerste optredens met haar nieuwe project *The Jordan* geeft. Ze opent de uitreikingsavond van de Gouden Notekraker 2022, afgelopen september. Haar nieuwe stijl wordt heel positief ontvangen door het publiek, dat voor het overgrote deel uit bij Sena aangesloten muzikanten bestaat. Het is voor sommigen de eerste keer dat ze elkaar weer treffen na twee barre, optredens-arme jaren. Voor het eerst vinden de uitreikingen plaats in de Max-zaal van de Amsterdamse Melkweg. Er wordt niet alleen veel bijgepraat, maar ook met respect geluisterd naar wat er op het podium gebeurt. En daar gebeurt nogal wat: Edwin Evers verrast drummer, gitarist en zangeres Tessa Boomkamp met een Humble Heroes Award, voor invloedrijke sessiemuzikanten. Daarover valt veel meer te lezen in het interview met haar op pagina 6 van dit *Sena Magazine*.

Tessa Boomkamp

Aan inmiddels vaste waarde Jan-Willem Roodbeen (DJ bij NPO Radio 2) de schone taak om de avond aan elkaar te praten én de winnaars van de Gouden en Zilveren Notekraker bekend te maken. Aangesloten muzikanten van Sena mochten daar in de periode voorafgaand aan de uitreiking traditiegetrouw op stemmen, wat weer massaal gebeurde. De meer dan zeshonderd aanwezigen zien hoe Froukje, die in 2020 als een komeet inslaat in de Nederlandse popscene, de Zilveren Notekraker voor veelbelovend nieuw talent in de wacht sleept. DI-RECT wordt uitgeroepen tot de band met de meest indrukwekkende liveprestaties van het afgelopen seizoen en wint daarmee de Gouden Notekraker 2022. Ze bewijzen daarna meteen met een overrompelend, knallend optreden waarom ze die prijs ook echt verdienen. Al meer dan twintig jaar actief, maar zo te zien én horen zijn ze gelukkig nog lang niet uitgespeeld.

“ALS JE EROMHEEN LOOPT, GAAT-IE VANZELF BEWEGEN”

Hoe gaan wij om met ons muzikaal erfgoed in de openbare ruimte? *Sena Magazine* reist door het land, op zoek naar standbeelden en andere artistieke huldeblijken. Van Beatstad naar Textielstad, via Vlieland, Utereg en het Lourdes van de Achterhoek.

Tekst en foto's: Jimmy Tigges

Eerst maar het verontrustende nieuws. De betrokken Haagse burger Peter Bos plaatste op Twitter een foto van een aan de legendarische impresario Paul Acket (1922-1992) gewijde gedenksteen. Het monument werd onthuld in 1993, in een plantsoen nabij het toenmalige Congresgebouw. Samen met een tegelijk geplante ‘Paul Acket-eik’ was het bedoeld als blijvend eerbetoon aan de man die sinds 1976 het internationaal vermaarde North Sea Jazz-festival in het zalencentrum organiseerde. Volgens de Leeuwarder Courant was de op de steen aangebrachte tekst ‘Zijn North Sea Jazz Festival geeft Den Haag wereldwijde promotie’ een postume sarcastische sneer van Acket naar het ministerie van WVC dat de subsidie had stopgezet. ‘Blijvend eerbetoon?’ Bos zag tot zijn leedwezen dat Ackets naam op de steen grotendeels onleesbaar is geworden. Weggevaagd door erosie. Zoals ook ooit het NSJ-festival door gebrek aan financiële steun uit het Haagse blikveld verdween. Droefstemmende symboliek.

VUURTOREN

Beter nieuws is de aankondiging van een Earring-monument in ‘Beatstad nr 1’. Een metershoge obelisk, voorzien van allerhande elementen. Er moet nog wel geld gegenereerd worden. En gesteggeld over de juiste locatie natuurlijk.

In dezelfde stad werd onlangs Anneke Grönloh (1942-2018) postuum geëerd met een borstbeeld van Lia Krol.

Niet buiten, maar in de Koninklijke Schouwburg, de sjeke plek van haar jubileumgala's. Begin jaren zestig scoorde de zangeres als tieneridool vier opeenvolgende nummer 1-hits met *Brandend Zand*, *Paradiso*, *Soerabaja* en *Cimeroni*.

Grönloh werd tijdens de Tweede Wereldoorlog in toenmalig Nederlands-Indië geboren, net als Liesbeth List (1941-2020) een half jaartje eerder. Ook zij kreeg dit jaar een fysiek eerbetoon, op initiatief van ondernemer/schrijver wijlen Jan Houter. Op het duin van de vuurtoren op Vlieland staat een kunstwerk van beeldhouwer Karel Zijlstra, uitgevoerd in brons en gehard glas. De frêle gestalte houdt een microfoon in haar hand. Een taps toelopende uitsparing in het bronzen reliëf symboliseert de spotlights waarin List als zangeres en actrice stond. Of is het de lichtbundel van de vuurtoren? Haar stembereik? Door het glazen deel heen zie je het lichtbaken en het huis waar ze is opgegroeid. De tekstregel ‘Ik heb je lief, zo lief’ verwijst naar De Pastorale, haar imposante duet met Ramses Shaffy. Liesbeth List werd als Elly Driesen geboren in Bandoeng, maar zou onlosmakelijk verbonden blijven met het Waddeneiland, waar zij als 6-jarige werd geadopteerd door het echtpaar List en opgroeide als dochter van de vuurtorenwachter.

Eenmaal gesetteld in Amsterdam, bezong zij haar geliefde eiland in een voor haar door Jan Simon Minkema geschreven tekst: “Ook al leef ik nu zo’n twintig jaar al in de stad, soms is er dat heimwee naar mijn eiland aan het wad/ Want met die stad heb ik niet dié band, die ik nu eenmaal heb met Vlieland.’ De onthulling van het monument werd, in aanwezigheid van Liesbeths dochter Elisah Baijens, gekoppeld aan de officiële herdoping van het Torenpad in Liesbeth Listpad.

OMVERGEREDEN

Terug naar het vasteland. ‘Houterig, in te krappe jas, met microfoon en typisch jaren zeventig brilmontuur’, aldus omschreef Onno Reichwein in 2016 in de Utrechtse Binnenstadskrant het beeld van Herman Berkien, bekend van zijn in dialect gezongen liedjes *Utereg Me Stadje* en *Waar Is Toch Mijn Caravan?* Mede dankzij een ‘tientsies-actie’ kon het door beeldhouwer Frans Stelling vervaardigde kunstwerk op 11 november 2008 worden gepresenteerd op het Ledig Erf. Die datum verwees naar Hermans voorliefde voor carnavaal, maar was ook de trouwdag met zijn weduwe Inge, die het beeld samen met burgemeester Aleid Wolfsen onthulde. ‘Herman Berkien volkszanger en cabaretier 1942-2005’, staat in de hardstenen sokkel gegraveerd. “Zelf heb ik Berkien nooit zien optreden”, vertelde Stelling in het AD. “Ik heb veel video’s en dvd’s bekeken. Wat opviel was zijn frêle gestalte en zijn stijve, introvertachtige beweging. Die beweging heb ik in het beeld willen leggen. Als je eromheen loopt, gaat-ie vanzelf bewegen.” Berkien-biograaf Robert van den Ham loofde de verkozen locatie: “Dichtbij het Theater aan de Werf, waar Herman begin jaren ’70 zijn eerste optreden had.” Stelling, vlak voor de onthulling: “Berkien komt in een zee van terrassen te staan. Net of hij voor een groot publiek staat te spelen.” Op 6 april 2022 meldde De Utrechtse Internet Courant (DUIC) dat Herman was omvergereden. Een recente inspectie van uw beeldengids wees uit dat de volksartiest inmiddels weer ongeschonden overeind staat.

EEUWIGDUREND

Door naar het oosten. Indrukwekkender dan het manshoge groepsbeeld van Normaal vind je ze niet in Nederland. Daar staan ze, levensgroot, op een plein in Hummelo: Buizen Beernd, Wimken van Diene, Brekken Jan Schampschot en Frederik Puntdroad, bij de gemeentelijke instanties ook wel bekend als Bennie Jolink, Willem Terhorst, (wijlen) Jan Manschot en Ferdi Joly. Het monument voor de uitvinders van de dialectrock is een initiatief van de fanclub, het Anhangerschap. “Als eeuwigdurend dankbetoon voor wat zij hebben betekend voor de Nederlandse cultuur in het algemeen en het platteland in het bijzonder”, aldus voorzitter Henk Kelder op lokaalgelderland.nl. Kunstenares Lia Krol -zij weer- gebruikte een iconische foto van wijlen Hugo Jaartsveld uit 1977 waarop de vier oerleden over de veemarkt van Doetinchem flaneren. De onthulling was op Hemelvaartdag 2018, 43 jaar nadat de Achterhoekers ‘de nederpop op z’n grondvesten deed schudden’ tijdens een memorabele show in het openluchttheater van Lochem. “Gelukkig is het niet zo’n abstract gedrocht”, stelde geboren Hummeloër Jolink tevreden vast. “Dit is nog *olderts* ambachtelijk gemaakt.” Duizenden *anhangers* bezochten de

plechtigheid met een hoofdrol voor de drie nog levende bandleden en weduwe Irma Manschot. Het standbeeld van de boerenrockband, die zich in 1977 in één klap onsterfelijk maakte met de single *Oerend Hard*, groeide binnen enkele dagen uit tot een bedevaartsoord, concludeerde verslaggever Menno Pols in De Gelderlander. ‘De fans lopen af en aan, maken selfies met de in brons vereeuwigde leden en dissen anekdotes op.’ Een café-uitbater aan het plein heeft daags na de onthulling de mensen geturfd die op het beeld afkwamen. “Honderd per uur. Het begint om negen uur ’s morgens en het gaat de hele dag door.” Voldaan constateerde Kelder dat het dorp binnen no time was getransformeerd tot ‘het Lourdes van de Achterhoek’.

TEXTIELSTAD

Er zijn plaatsen die op minder belangstelling mogen rekenen: ‘Het is het eindpunt van de trein, bijna geen mens hoeft er te zijn’, begint het droefgeestige lied Textielstad van meester-tekstdichter Willem Wilmink, ‘Bijna geen hond gaat zover mee: Enschede’. De complete liedtekst siert er een blinde gevel van een lokale boekhandel. Wilminks stadgenoot Harry Bannink componeerde er prachtige, bluesy muziek bij. De tekst uit 1979 schetst een beeld van de, op dat moment, vervallen stad na de teloorgang van een bloeiende textielindustrie. Joost Prinsen was met zijn mistroostige toon de ideale vertolker.

De Amsterdamse beeldend kunstenaar Don Englander portretteerde de twee Enschedese iconen in karakteristieke pose, bovenop een marmeren sokkel: Bannink (1929-1999) aan de toetsen, terwijl Wilmink (1936-2003) staand achter diens vleugel voordraagt. Even een nieuw liedje uitwerken. Zo schreven ze er samen honderden voor tv-programma’s als *De Stratemaker-opzeeshow*, *Sesamstraat*, *Het Klokhuis* en *De Film van Ome Willem*. De in 2008 onthulde bronzen sculptuur staat achter het raam van het Muziekcentrum, maar is voor passanten alleen goed zichtbaar met de neus tegen de ruit gedrukt. Enkele betrokken perso-

nen pleiten ervoor het kunstwerk naar buiten te verplaatsen.

POËTISCH FIETSPARKEREN

“Vooral de S-bocht in Willems rug is goed getroffen door de kunstenaar”, zegt weduwe Wobke Wilmink-Klein desgevraagd. Eigenlijk vindt ze dat er ‘iets teveel Willem Wilmink’ te zien is in Enschede. “Ik hoor hem al vloeken daarboven: ‘Is dat nou verdomme allemaal nodig?’”

Er is een theater naar Wilmink vernoemd en een muur van een fietsenstalling aan het Willem Wilminkplein is van dichtregels voorzien. ‘Naast gebruiksvriendelijk ook poëtisch fietsparkeren’, luidt de reclameslogan. ‘Om te voorkomen dat passanten er

“IK HOOR HEM AL VLOEKEN DAARBOVEN: ‘IS DAT NOU VERDOMME ALLEMAAL NODIG?’”

per ongeluk tegenaan lopen’, meldt de brochure van een officiële Bannink & Wilmink-wandeling, ‘zijn op de glazen pui van het Muziekcentrum notenbalken aangebracht.’ Links het lied *Deze Vuist Op Deze Vuist*, van ‘Ome Willem’, rechts het refrein van *Frekie*, gezongen door Joost Prinsen. Een hoogtepunt is het levendige vierluik van cartoonist Luvane op de buitenmuur van het ArtEZ Conservatorium. ‘Wilmink achter de schrijfmachine, Bannink achter de piano. Terwijl Willem’s tekst nog nat is en Harry de toon nauwelijks heeft gezet, staan de zangers al klaar om te zingen’, meldt het wandelboekje. De route voert verder langs een Bannink-boombank waarin zes liedtitels zijn gegraveerd en eindigt in Wilminks stamcafé Het Bolwerk, inspiratiebron van het voor Herman van Veen geschreven *Adieu Café*. Die tekst leverde Wilmink zeventuizend gulden aan auteursrechten op, als meelifter op het succes van de A-kant van Van Veen’s single, *Suzanne*. Hij zou er zijn gebit en dat van zijn toenmalige vrouw van hebben laten renoveren.

ZANDSTENEN BEDDEN

In augustus 2011 onthulde Wobke Wilmink op de Kuiperberg bij Ootmarsum een aan Wilmink gewijd monument van kunstenaar Desirée Groot Koerkamp. De sculptuur, een glazen boek op een brok zandsteen met daarvoor twee zandstenen bedden, was een initiatief van de vereniging Heemkunde Ootmarsum. Het werd geplaatst nabij de Joodse Begraafplaats, waar de as van Wilmink door Herman Finkers is uitgestrooid. “Vanaf de bedden zie je het kunstwerk tegen de blauwe lucht en krijg je het mooiste plaatje”, legt Groot Koerkamp desgevraagd uit. “De drie panelen zijn van gebrandschilderd glas. Door de transparantie is het monument aan alle kanten te bezichtigen.”

Wobke Wilmink: “Geweldige plek. Toen Willem in de oorlog ziek was, verbleef hij in Ootmarsum in een buitenhuis van de directeur van een textielfabriek. Voor hem was die plek sindsdien het veilige anker in zijn leven. Toen ik in Ootmarsum opperde dat het heel gedurfd was om een glazen monument op de Kuiperberg te plaatsen met alle langsfietssende en flink ingedronken jongelui kreeg ik als antwoord: ‘Het is hier Amsterdam niet!’ Enfin, niet lang daarna werd het beeld vernield.” Twee glazen pagina’s waren gesneuveld, ‘de voorste met het portret van Wilmink en de achterste, blauw met twee rode veren en de handtekening van de dichter/schrijver. De middelste glasplaat - blauw met het gedicht

Jödnkerkhof Oatmörsken - bleef onbeschadigd’, aldus dagblad Tubantia. Voor het herstel moesten nieuwe mallen worden gemaakt. “Alles moest exact passen in de houders”, citeerde de krant Groot Koerkamp. “Hetzelfde gold voor de glazen bladwijzers die precies op maat moesten zijn om te passen in de roestvrijstalen kافت van het boek.” De kunstenaar vond het nieuwe portret erop vooruitgegaan: “De overloop tussen de lijnen van de snor is mooier en dat geldt ook voor de ‘vouwen’ in zijn gezicht.” De maker doet desgevraagd luchtig over het vandalisme: “Het kunstwerk is inderdaad één keer vernield, maar gelukkig staat het de langste tijd zonder problemen.”

Het begon als een hobbyproject, maar groeide uit tot het muzikale levenswerk van Cedric Muyres: indielabel Snowstar Records. Volgend jaar viert het label z'n twintigste verjaardag. "Als ik ooit tegen iemand ga zeggen dat ik al twintig jaar in de muziekindustrie werk en daarom gelijk heb, moet ik er echt mee kappen."

"IK VIND PIPPI LANGKOUS HEEL ERG PUNK"

Door Olivier de Neve Foto: Minke Faber

In de geschiedenis van Snowstar Records zal het jaar 2022 de boeken ingaan als misschien wel het zwaarste. Niet alleen omdat dit het jaar was waarin zanger Eloi Youssef met zes uitverkochte Ziggo Dome-shows afscheid nam van de band Kensington, waar labeloprichter Cedric Muyres ook manager van is. "Dat was een *massive* project dat ontzettend veel tijd kostte. Ik ben blij met hoe het allemaal gelopen is. Eigenlijk kan ik niks verzinnen dat ik in die reeks shows anders had willen zien gaan, maar het was wel pittig."

Terwijl het opzetten van de afscheids-shows al veel energie van 'm vroeg, bleek vorig jaar oktober ook dat zijn vriendin kanker had. "Het hele jaar stond in het teken van ziekenhuisbezoeken", vertelt Muyres. "Het is een cliché, maar dat zet alles ook enorm in perspectief. Er was geen twijfel dat ik er volledig voor mijn vriendin wilde zijn. Als éénpitter is je werk tegelijkertijd je passie en je leven. Maar als zoiets gebeurt, is een spoedtelefoontje voor werk meteen wat minder belangrijk. Gelukkig lijkt het ziekteproces van mijn

vriendin goed afgerond te zijn. Zoiets brengt je zeker dichtert tot elkaar."

DO IT YOURSELF

Ook zonder zware privé- en zakelijke omstandigheden is het moeilijk voor te stellen waar hij de tijd vandaan haalt. Hij brengt muziek van tientallen artiesten uit, is dus manager van één van de grootste bands van Nederland én draait onder de naam Yuki Hoshi (Japans voor 'Snowstar') voor z'n plezier obscure Japanse muziek die niet op streamingdiensten te vinden

is. Hoe combineer je dat in vredesnaam? "Het is eigenlijk niet te combineren", lacht Muyres. "Het is heel veel, maar het voelt niet als werk als je iets doet dat je zó graag wilt doen. Maar inderdaad, een label runnen is gekkenwerk... zeker als je het praktisch in je eentje doet." Dat gaat al zo sinds 2003, toen hij zelf nog in punkbands speelde. "Met één van die bands gingen we een CD opnemen. De hele punkscene hangt aan elkaar van een Do It Yourself-mentaliteit, dus stelde ik voor om dan het label te gaan doen. Zo

is Snowstar Records geboren. Eerst als hobbyproject waarmee ik wat bevriende punkbands uitgaf, maar een paar jaar later hakte ik de knoop door om het serieuzer aan te gaan pakken." Wie nu naar het roster van Snowstar kijkt, ziet niet bepaald een label vol punkartiesten. "Dat komt omdat het label mijn eigen muzikale smaak heeft gevolgd", legt Muyres uit. "Nu brengt Snowstar rustiger muziek uit, zoals indie, neo-klassiek en new-folk. Het begint bij mij altijd met dat ik iets ontdek dat ik zó vet vind, dat ik

het aan andere mensen wil laten horen. Bijvoorbeeld Sophie Straat. Ik kende haar helemaal niet, maar was per ongeluk bij haar allereerste show. Ik hoorde haar zingen en dacht "wat is dit?". Een soort smartlapmuziek, die door de teksten en hoe ze optrad ook heel erg punk aanvoelde. En nu ben ik haar manager."

TUBE TANDPASTA

Ook al is de muzikale koers veranderd, de Do It Yourself-mentaliteit binnen Snowstar is fier overeind gebleven. "Die punk-attitude heeft me geleerd hoe ik erin sta. "Ik heb het nog nooit gedaan, dus ik denk dat ik het wel kan", zei Pippi Langkous ooit. Ik vind Pippi Langkous heel erg punk." Ook al draait Snowstar Records grotendeels om Muyres, tóch benadrukt hij graag het belang van samenwerken in de muziekindustrie. "Ik heb geen groot kantoor, maar werk natuurlijk wel samen met mensen. Ik heb zo'n hekel aan dat *us versus them*-denken, zoals ook bij labels versus muzikanten. Dat komt vaak door

"IK HEB ZO'N HEKEL AAN DAT *US VERSUS THEM*-DENKEN."

wederzijds onbegrip. Het is echt niet zo dat producenten grote boze wolven zijn die proberen het geld van artiesten te pakken. Dat beeld is zo ouderwets. Muzikaal succes krijg je alleen als je het samen doet. Daarnaast is het waardevol om te snappen waarom de hele muzieketen zo belangrijk is. Want doordat er aan die bovenkant simpelweg geld wordt verdiend, kunnen er aan de onderkant dingen gebeuren. Door het succes van Kensington aan de ene kant heb ik bijvoorbeeld heel veel dingen voor Snowstar Records-acts kunnen doen. Dat was anders niet op die manier mogelijk geweest." Volgend jaar blaast Snowstar dus twintig kaarsjes uit. "Ik hoop dat ik dit nog lang met hetzelfde vuur kan blijven doen. Het draait bij mij om het fan zijn van de muziek die je uitbrengt en waar je mee werkt. Ik zou nooit een tube tandpasta kunnen promoten."

Een energiestoot van de Edison Jazz Oeuvre Award

Begin oktober werden voor het eerst de Edisons Jazz en Klassiek uitgereikt tijdens één gezamenlijke avond. In het AFAS Theater in Leusden kwamen ruim vierhonderd mensen samen om beide muziekgenres te vieren. Een verrassing: de Edison Jazz Oeuvre Award voor saxofonist en componist Dick de Graaf. “Alleen m’n moeder en m’n vrouw wisten het al.”

Door Olivier de Neve Foto's: Werner Schlosser

Vlak voor het interview stuurt Dick de Graaf nog een mailtje met een YouTube-linkje: “om alvast in de stemming te komen”. Het blijkt een video te zijn van zijn kwartet, samen met trompettist (en oud-student van De Graaf) Teus Nobel en strikers van het Metropole Orkest. Live tijdens de Edisons Jazz & Klassiek spelen ze vol passie en met zichtbaar plezier De Graaf’s compositie ‘Fly On The Wall’, van zijn meest recente album FESTIVE. Een aantal weken na de gala-avond is hij nog steeds zo trots als een pauw op de video. “Het AFAS Theater in Leusden klinkt van zichzelf al goed, maar ze hebben het ook verschrikkelijk mooi opgenomen en prachtig gefilmd. Dat is voor mij net zoveel waard als dat

beeldje dat hier ergens in huis staat.” Oh ja, dat beeldje. Dat jazzmuzikanten als Janne Schra, Fay Claassen en Jan van Duikeren in de prijzen zouden gaan vallen, was even daarvoor al bekend gemaakt. Net als dat klassieke musici zoals Jeanine de Bique, Lucas & Arthur Jussen en Hannes Minnaar een Edison op hun naam mochten zetten. Maar de Oeuvre Awards voor Robert Holl (Klassiek) en Dick de Graaf (Jazz), die bleven zelfs voor de meeste genodigden tot op het laatste moment een verrassing. “Ik moest het geheim houden”, legt De Graaf uit. “Collega’s uit het vak vroegen wat ik eigenlijk daar in het theater deed, want ik stond op geen enkel lijstje. Zelfs de musici uit mijn eigen kwartet wisten amper waar ze

voor kwamen. Alleen m’n moeder en m’n vrouw wisten het al, verder niemand.”

AAI OVER DE BOL

Tot het moment waarop spoken word-artiest Myron Hamming een performance geeft. Daaruit valt langzaam op te maken dat de prijs naar Dick de Graaf gaat. “Ik heb het niet gauw, maar toen werd ik echt emotioneel. Ik dacht: “nu even niet in janken uitbarsten.” In het leven van een musicus zitten best wat juichmomenten, maar eigenlijk is het vooral opgebouwd uit allemaal kleine teleurstellinkjes. Het is heel vaak hopen op iets, en het dan nét niet krijgen. Maar als je dan met zo’n Oeuvre Award een enorme aai over je bol krijgt, dan is dat wel heel stimulerend.”

De inmiddels 68-jarige saxofonist, componist en arrangeur is al meer dan 40 jaar actief. De jury roemde zijn vakmanschap, verkenning en originaliteit, waarbij hij muzikale grenzen overschrijdt. Dat laatste is toevallig ook een reden om voor een nieuwe opzet met jazz en klassiek op één avond te kiezen, legt Anne de Jong van Edison-organisator NVPI uit. “We wilden een nieuw evenement maken met meer impact voor beide genres. Dankzij ons partnership met AFAS konden we in hun theater een grotere uitreiking neerzetten. Ik weet dat de samenvoeging her en der voor wat gefronste wenkbrauwen heeft gezorgd: de klassieke purist vindt jazz bijvoorbeeld misschien wat te luid. Maar het allerbelangrijkste is dat we de mooiste opnames, en de artiesten die die opnames gemaakt hebben, willen eren en promoten. Ook hebben we met vierhonderd gasten toch een bepaalde intimiteit kunnen creëren. Uit de positieve reacties blijkt dat het concept heel goed gewerkt heeft, al was de avond als geheel wel wat te lang. We gaan het dus volgend jaar nog beter neerzetten en iets bondiger maken.”

DRIEPOOT

Voor Dick de Graaf had de avond niet lang genoeg kunnen duren. “Het was een warm bad: ik vond het ontzettend leuk om collega’s te ontmoeten die ook een prijs hadden gewonnen. En tijdens het interview op het podium kon ik nog wat zeggen over het structureel ontbreken van jazzmuziek bij de radiozenders van de publieke omroep. Dat steekt me enorm. Misschien niet heel erg beleefd, maar ik vond dat een podium waarop ik dat gewoon moest zeggen.” Ondertussen is De Graaf alweer druk bezig met nieuwe creatieve plannen. “De driepoot van muziek bedenken, die muziek spelen met je vrienden en het dan ook, om het plat te zeggen, kunnen verkopen aan podia en festivals: dat maakt mij echt supergelukkig. En er zijn nog steeds mensen die erachter komen dat ik een Edison Jazz Oeuvre Award heb gewonnen en me felicitaties sturen. De aandacht, mooie woorden en waardering die ik de afgelopen weken door die prijs heb gekregen... daar heb ik wel een ontzettende energiestoot van gekregen.”

SENA MAAKT MOGELIJK

Professionele muzikanten kunnen voor hun albumproductie financiële steun aanvragen bij het Sena Muziekproductiefonds. Wie zijn die artiesten? En wat hebben ze eraan? We vragen het zangeres en liedjesschrijver THYRZA.

Door Jimmy Tigges
Foto's: Ivo van der Bent

‘HET SCHRIJVEN WAS EEN ONDERDEEL VAN HET ROUWPROCES’

‘Een stem met een onmiskenbaar eigen geluid en indringende Nederlandstalige teksten’, ‘kwetsbare en krachtige muziek die direct onder je huid kruipt.’ Tegen dit soort kwalificaties in het bio’tje van Thyrza van Dieijen is weinig in te brengen. Sommige muziekjournalisten zien in haar zelfs de mogelijk ‘nieuwe Wende’ of ‘nieuwe Eefje’, twee belangrijke inspiratiebronnen, net als Stef Bos en Joni Mitchell. Joni’s *Both Sides Now*, uit 1969, vindt ze één van de mooiste liedjes die er zijn: “Alles daaraan klopt”, zegt ze.

In 2020 lanceerde Van Dieijen als THYRZA haar eigen, zes tracks tellende debuut-EP (On)breekbaar Leven. Eigenlijk wilde ze daarna een tweede EP maken, maar de omstandigheden en gebeurtenissen in haar leven bepaalden anders.

Haar vader, die door een op jonge leeftijd gekregen beroerte moeilijk kon lopen en spreken, werd ziek. Bezoeken aan het verzorgingstehuis waren vanwege de coronamaatregelen lastig. Ze was bezig in studiosessies nieuwe liedjes uit te werken, tot ze corona

kreeg, vrij pittig ook. “Net als mijn zus en moeder. Gelukkig waren we net weer aan de beterende hand toen mijn vader in mei 2021 overleed.”

Er vloeiden meer liedjes uit haar pen dan gepland voor haar tweede plaat. Die plaat werd, in al zijn gelaagdheid, een eerbetoon aan haar vader. “Ik heb de teksten wat breder getrokken, maar de singletracks Soldaat en Vuur gaan wel duidelijk over hem. Dat schrijven was ook een onderdeel van het rouwproces. Reflectie op wat voor rol hij in mijn leven had.”

ONZEKERHEID

Acht nummers telt haar album *Versplinterd/Verwonderd* dat in september 2022 het licht zag. ‘Versplinterd’ verwijst naar de onzekerheid van het leven, vertelt de zangeres. “Als alles op losse schroeven staat. Door het overlijden van mijn vader kreeg dat element een groter aandeel en werd de EP een album. ‘Verwonderd’: hoe houd je je staand wanneer je je onzeker en kwetsbaar voelt. Ik denk dat verwondering de grote sleutel in het

leven is. Het album raakt aan die twee kanten van het bestaan.”

In de totstandkoming ervan speelde haar vaste team een belangrijke rol, te beginnen met haar producer Wannes Salomé, toetsenist van Klangstof. Thyrza: “Ik schrijf mijn liedjes in eerste instantie thuis aan de piano. De akkoorden, de melodie en de tekst. Met Wannes ga ik ze in zijn studio verder uitwerken. Dan haal ik er verschillende muzikanten bij, zoals drummer Joost Wesseling en Quirijn Vos voor de blazersarrangementen. Wannes is heel muzikaal. We hebben een klik, hij voelt goed aan wat ik maak.”

Ze is content met het eindresultaat. “Het is altijd weer moeilijk om te bepalen wanneer iets af is, hoe de emotie en de verhalen het beste overkomen, maar we zijn op het goede moment gestopt.” Niet minder belangrijk is haar vaste verzorger van kleurrijk artwork, fotografe Sanja Marusic. Een inspirerende kunstenaar in haar ogen.

Als waardevolle toevoeging aan het

album, dat alleen op streamingdiensten verscheen, kan een fraai opgemaakt papieren tekstboekje besteld worden. “Bij optredens vroegen mensen naar zo’n boekje, om de teksten nog eens rustig te kunnen nalezen. Er staan ook gedichten en verhalen in. Met een QR-code kun je de muziek gratis downloaden.”

BOOST

Van het Sena Muziekproductiefonds kreeg Thyrza een flinke bijdrage. Geld dat is gaan zitten in het betalen van de producer, de muzikanten en de studiohuur. “Samen met de ‘Werkbijdrage’ van het Fonds Podiumkunsten heb ik het album kunnen financieren.” Een enorme steun, vindt ze. “In tegenstelling tot de theaterwereld zijn er in de popmuziek niet zo veel subsidiemogelijkheden. Het fonds van Sena is ontzettend belangrijk, zeker om jonge makers een boost te geven. Ik denk dat Sena hier een essentiële rol in vervult.”

Zonder die subsidies zou ze haar spaargeld hebben moeten aanboren en crowdfundingacties hebben moeten opzetten, want het album moest en zou er komen. “Dat was een stuk lastiger geweest en zou veel extra energie en tijd hebben gekost.”

Op 19 mei 2023 staat de podium-presentatie van *Versplinterd/Verwonderd* in de Rotterdamse Doelen gepland. Een ‘theatraal concert’ noemt ze het zelf, met muziek, gedichten en verhalen, zoals ze dat dit jaar ook al deed op Oerol. Nieuwe liedjes zijn overigens ook al in de maak.

Hoe ze de verdere toekomst ziet? “Muziek blijven maken plus mezelf constant blijven ontwikkelen. Jezelf blijven uitdagen. Plezier houden in creëren en er beter in worden. Ik zou graag met verschillende andere artiesten willen samenwerken, maar ik blijf ook werken met mijn vaste team. Ik ben heel blij met ze.”

www.thyrza.nl

COLUMN HENK WESTBROEK

MOEDIG VOORWAARTS

De donkere decembermaand heet zo, omdat het de somberste maand van het jaar is. Ondanks de drie feestelijke lichtpuntjes. Veel mensen ervaren december anders, maar dat zijn types die het verfrissend vinden dat in kranten en tijdschriften de kaste van muzikale wijsneuzen gaan vertellen wie er komend jaar zullen doorbreken. Wat nooit uitkomt, omdat kundig kijken in een glazen bol niet iedereen gegeven is. Nog erger zijn muziekljstlijstjes. Alsof het ook maar iemand met een eigen muzikale smaak interesseert wat een ongediplomeerde popprofessor de urgente platen vindt die een heel jaar lang even urgent gebleven zijn. Lachwekkend, behalve voor de mensen die dankzij een genetische speling van het lot ook uitgerust zijn met een feilloos werkende inwendige urgentiemeter. Ook decemberlijstjes die door het publiek zijn samengesteld boeien minder dan de paringsgewoontes van bejaarde haringen; omdat het publiek alleen maar mag stemmen op de liedjes die door lijstbeheerders genomineerd zijn. Andere nominaties? Dan krijg je automatisch een andere top 1000, 2000, of 4000. Maar mensen mogen toch ook buiten de nominaties om stemmen? Dat mag inderdaad, maar of die stemmen meetellen is weer een tweede. Ik presenteerde vroeger op 3FM in VARA-zendtijd een lunchprogramma en bedacht dat een prachtig nummer van Sepultura “De Interactieve Top 50” moest halen. Een speelse radioactie had tot gevolg dat “Roots Bloody

Roots” drie weken lang op nummer 1 stond en ook drie weken niet gedraaid werd. Omdat de ballotagecommissie van die hitlijst het liedje radio-ongeschikt verklaarde. Elke hitlijst heeft een eigen ballotagecommissie, mag ik u wel verklappen. Over verklappen gesproken. Ruim anderhalf jaar geleden verklapte ik in dit blad iets over de extra tien miljoen euro die de NPO ontvangen had om extra muziekprogramma’s maken. Om de financiële coronapijn voor een aantal door de NPO uitverkoren artiesten te verzachten. Ik had van een betrouwbare ambtenaar gehoord dat de NPO van elke ontvangen euro maar 5 cent naar de artiesten liet gaan. Oei en foei! Daar werden in de Tweede Kamer door de SP vervolgens pijnlijke vragen over gesteld. Een minister beloofde duidelijke antwoorden, die overduidelijk nooit kwamen. Wat wel kwam, was een boze brief van twee NPO-coryfeeën aan de hoofdredacteur van dit blad waarin beweerd werd dat ik jokkebrokte. Wat iedereen zou gaan weten als de balans was opgemaakt en de NPO me als nepnieuws verspreidende leugenaar aan het kruis zou nagelen. Ik heb een jaar in de rats gezeten, want als de publieke omroep je aan het kruis spijkt, zit een wederopstanding er niet in. En ik weet ook dat accountants zó

kunnen jongleren dat 95 cent van elke euro juist wél naar de artiesten ging, in plaats van omgekeerd. Ik ben met de schrik vrijgekomen omdat het balletje dat ging rollen - dankzij onder andere de Toonkunstenaarsbond - resulteerde in een overeenkomst waardoor in het vervolg artiesten een bescheiden vergoeding krijgen als ze voor de publieke omroep werken. U blij, ik blij. Iedereen blij het nieuwe jaar in. Op de NPO na misschien. En de commerciële omroepen. Want kunnen zij wel blijven volhouden dat nul euro een hele nette vergoeding is?

‘U BLIJ, IK BLIJ. IEDEREEN BLIJ HET NIEUWE JAAR IN. OP DE NPO NA MISSCHIEN’

EUROSONIC NOORDERSLAG

18 – 21 JANUARI

NACHT VAN DE VIOOL

27 JANUARI

GRACHTENFESTIVAL

11 – 12 FEBRUARI

JAZZFEST AMSTERDAM

18 MAART

I don't like crowdy places,
Don't like to stand in line
I don't like to be surrounded by the things that aren't mine
Don't like to talk to people
Even when it's on the telephone
But there's one thing I hate most..
That's being alone!

UIT: TESSA BOOMKAMP - *ALONE*